

Божок Наталія Олексіївна

Власенко Людмила Василівна

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Розкриттю змісту поняття «творчий потенціал особистості» приділено увагу в роботах сучасних вчених – В. І. Андрєєва, Т. Г. Браже, Н. В. Кічук, П. Ф. Кравчук, А. С. Майданова та ін.

З точки зору більшості з них творчий потенціал містить у собі всі здібності особистості - мислення, волю, пам'ять, переконання, відхилення від шаблону, дар передбачення, оригінальність, ініціативність, висока само організованість і працездатність.

У характеристиці творчого потенціалу виражена єдність природного і соціального; наявність природних задатків до творчості і необхідність їх розвитку в умовах життєдіяльності.

Однією із складових розвитку творчого потенціалу студентів є продуктивне навчання. Воно породжує нові вимоги, що мають бути враховані в системі дидактичних принципів. Таке навчання в широкому розумінні передбачає не лише подання тими чи іншими засобами і способами навчальної інформації, але й активізації розумової діяльності до того рівня, коли у студентів з'являється як питання, пов'язані з різними аспектами засвоювання матеріалу, так і нагальна потреба розкрити їх.

Методи проблемного навчання у формі проблемних питань із постановкою нестандартних ситуацій, рішення ускладнених задач із застосуванням логіки та протиріч у пошуку відповіді.

Для реалізації цих форм застосовуються всі можливі засоби виробничого навчання, наочності та ділові ігри.

Гра занурює студента в атмосферу реальності, де він може поєднати набуті теоретичні знання з практикою і виступати у ролі фахівця, створюючи завдяки цьому сприятливі умови для розвитку професійних умінь та навичок. Термін "гра" згадується досить часто і в психолого-педагогічній і в методичній літературі.

Як метод навчання і виховання гра використовується дуже широко у педагогіці ще з давніх часів. У наш час цей метод активного навчання різні вчені трактують по-різному.

Так С. А. Штанов, досліджуючи та аналізуючи наукові праці видатних філософів, просвітителів, істориків, педагогів та психологів різноманітних наукових шкіл, розглядає гру як унікальний засіб і розкриття творчого потенціалу студента: «Гра зберігає і передає у спадок величезну гаму духовних, емоційних цінностей людських виявлень...»

Г. О. Ковальчук визначає дидактичну гру як метод імітації, прийняття управлінських рішень в різноманітних ситуаціях шляхом гри за правилами, що вже вироблені або виробляються самими учасниками.

Сьогодні у спеціальній теоретичній літературі, яка присвячена використанню ігрових методів для стимулювання професійної підготовки майбутніх фахівців, називається маса різноманітних термінів: імітаційні, управлінські, ділові та інші ігри. Використання ігор сприяє подоланню в учасників стереотипів професійного мислення.

В освіті виділяють три методологічні концепції: нормативну, орієнтуючу, конструктивну. Кожна з них характеризується певними методами навчання та мотивами учення, домінуванням особливого типу мислення, характером засвоєння інформації і підсумками навчання.

Перша з них, нормативна методика навчання, характеризується вживанням репродуктивних методів навчання, коли головним мотивом учення виступає примушення та заохочення.

На відміну від нормативної методики, орієнтуюча використовує проблемні методи навчання за умов домінування самосгійно-продуктивного типу з боку студента.

Третю методику умовно можна назвати «конструктивною». У межах цієї методики підсилюється роль мотивів учіння за рахунок отримання студентами разом із знаннями та навичками певних цінностей.

Результатом використання конструктивної методики є спеціаліст активного типу дії, тобто такий, що в будь-якій, ситуації зможе знайти місце для реалізації свого інтелектуального і творчого потенціалу, а така якість вкрай необхідна для сучасної людини.

Розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця обумовлює кардинальну зміну змісту та методики навчання, а саме.

1. І перехід до інтегрованого навчання.
2. зміна акцентів уваги під час навчання з пошуку вірних відповідей на
3. розвиток вміння вирішувати проблеми.
4. заміна пасивного типу навчання активним.
5. заміна контролю за процесом навчання з боку викладача, фахівця, контролем з боку тих, що навчаються.

Отже, на нашу думку, умовами, які сприяють розкриттю творчого потенціалу студентів вищих навчальних закладів, є:

- з позиції студента:
 - засвоєння багатьох методик навчання і самонавчання;
 - набір розвинутих якостей особистості;
 - засвоєння студентом сучасних інформаційних технологій.
- з позиції викладача:
 - засвоєння набору освітніх методик і технологій, спрямованих на розвиток творчого потенціалу студентів;
 - засвоєння викладачем методів психолого-педагогічної діагностики і корекції;

- засвоєння викладачем методів і принципів формування і розвитку у студентів комплексу якостей знань і умінь, які властиві творчій особистості.

Отже, формування творчої особистості у вищих навчальних закладах є найважливішим завданням, що має визначити напрямки освіти у наступні роки.